

BLAASPOOTJIES BY KERNVRUGTE: APPELS

Blaaspootjies, 'n klein insek, kan skade aan appels berokken wat dit ongeskik vir uitvoer maak.

Waarskynlikheid van 'n uitbraak

Blaaspootjieskade is geneig om sporadies te wees in meeste gebiede – verskeie seisoene met bykans geen waarneembare teenwoordigheid van blaaspootjies kan gevolg word deur 'n seisoen van ernstige, dikwels gelokaliseerde uitbrake. Die volgende aspekte moet oorweeg word wanneer daar besluit word of blaaspootjies in 'n boord gemonitor moet word of nie.

Geskiedenis van blaaspootjieskade in die boord: Indien blaaspootjieskade gedurende die afgelope twee of drie seisoene (of meer) voorgekom het, is die kans goed dat dit weer kan gebeur en blaaspootjies behoort gemonitor te word.

Vatbaarheid van die gewas vir ekonomiese skade: Pere blyk minder vatbaar te wees vir blaaspootjieskade as appels. Omdat blaaspootjieskade op appels, hoofsaaklik “pansy spot” (Fig. 1) en kuiltjies (Fig. 2), vroeg in die seisoen voorkom, kan meeste van die beskadigde vrugte tydens uitdunning verwyder word. Indien daar egter

voorheen sulke ernstige skade voorgekom het dat ekonomiese verliese gelyk is ten spyte van vruguitdunning, is die kans goed dat dit weer kan gebeur en behoort monitering gedoen te word.

Gunstige weerstoestande vir blaaspootjie uitbrake: Waarnemings oor die afgelope jare dui daarop dat blaaspootjie uitbrake en skade meer dikwels gedurende warm, droë seisoene en in warm, droë gebiede voorkom. Indien warm, droë toestande voorkom, behoort blaaspootjies in boorde met 'n geskiedenis van blaaspootjieskade gemonitor te word.

Monitering

Identifikasie van blaaspootjies

Dit is moeilik om blaaspootjies te identifiseer omdat hulle so besonder klein is. „Western flower thrips“ (WFT) oftewel *Frankliniella occidentalis* veroorsaak die tipiese “pansy spot” skade wanneer die wyfies hul eiers onder die vrugskil lê. WFT wissel van 'n ligte strooikleur tot

Fig. 1
“Pansy spot” by appels

Fig. 2
Kuiltjieskade by appels

oranje-bruin met donker fraiings rondom die vlerke (Fig. 3). Die gewone blomplaspootjie of kromnekblaaspootjie (*F. schultzei*) is feitlik identies aan WFT, maar dit is donkerbruin van kleur met swart fraiings rondom die vlerke (Fig. 4). Dit is tans nie bekend of *F. schultzei* enige skade doen nie – dit is moontlik geassosieer met skilverruwing en versilwering. *Thrips tabaci* („onion thrips“) is ook strooikleurig en kan met WFT verwar word, alhoewel dit gewoonlik in baie laer getalle voorkom. □ kan nie met die blote oog van *F. schultzei* onderskei word nie. Dit is nie bekend of hierdie spesies enige skade veroorsaak nie en verder is dit ook nie bekend watter spesie kuiltjieskade veroorsaak nie.

Weens hierdie probleme is dit waarskynlik beter om die blaaspootjies wat in die boord gevind word, deur ‘n kenner te laat identifiseer voordat besluit word of beheer nodig is of nie. Andersins kan alle ligter gekleurde blaaspootjies wat tydens monitering teenwoordig is, getel word as WFT. Ignoreer alle blaaspootjies wat lyk soos dié in Fig. 5.

Moniteringsmetodes

Blaaspootjies kan met behulp van taai, blou lokvalle wat in die boord gehang word, gemonitor word OF deur blomtrossies, jong loof en vruggies oor ‘n wit papier, skinkbord of houer te kap. Lokvalle moet buitekant die lower hang om die beste resultate te verkry.

Wanneer moet monitering begin?

Meeste ekonomiese skade word gedurende die vroeë stadiums van blom, selfs nog voor die bloeisels oopmaak, en tydens vrugset gedoen. Monitering behoort ten minste twee weke voor blom te begin en by vrugte waar versilwering kort voor oes nog kan voorkom, behoort dit aan te hou tot oes.

Interpretasie van moniteringsresultate

Daar is tans geen betroubare drumpelwaarde vir blaaspootjiebeheer nie. Tot tyd en wyl word daar bloot op teenwoordigheid/afwesigheid gewerk. Indien blaaspootjies voor blom reeds teenwoordig is in boorde met ‘n geskiedenis van blaaspootjieskade, moet beheer

oorweeg word.

Wanneer behoort beheer toegepas te word

Omdat skade hoofsaaklik tydens blomen vrugset voorkom, behoort beheer met die aanvang van blom toegepas te word, en selfs net voor die aanvang van blom. Indien toestande gunstig is vir die vinnige opbou van blaaspootjiepopulasies tot hoë vlakke voor blom, is beheer op 30% blom en twee weke later waarskynlik te laat om skade te voorkom (veral „pansy spot“ en kuiltjieskade).

Bye: Geen bespuitings mag toegedien word een week voordat bye in boorde ingebring word en binne drie dae nadat bye ingebring is nie. Indien tydens blom gespuit word, let op die risiko van die beskikbare middels vir bye.

Beheermaatrêels

- Moenie die deklaag vanaf die aanvang van blom tot en met twee weke na blom spuit, sny of versteur nie.
- Produkte geregistreer vir beheer van blaaspootjies op appels:
Hunter (chlorfenapyr) 360 SC teen 35 ml/100 L water.
Tracer (spinosad) 480 SC teen 15 ml/100 L water.
Dicarzol (formetanate) 500 SP teen 35 g + 200 g suiker/100 L water, slegs vir onderdrukking van blaaspootjies.
- Raadpleeg relevante uitvoerregulasies of die SPT webblad (www.deciduous.co.za) vir inligting rakende die name van produkte wat toelaatbaar is op vrugte wat uitgevoer word en die onderskeie onthoudingsperiodes vir die verskillende markte.

Fig. 3
“Western flower thrips” *Frankliniella occidentalis*

Fig. 4
Blom- of kromnekblaaspootjie *Frankliniella schultzei*

Fig. 5
Blaaspootjies wat nie vrugte beskadig nie – ignoreer tydens monitering

Vir verdere inligting, kontak SPT Navorsing, Stellenbosch
tel: 021 882 8470

